

Programe și Proiecte de Cercetare propușe pentru anul 2015

În cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu, își desfășoară activitatea mai multe colective de cercetare: Istorie (care efectuează studii arheologice, de istorie a orașelor, de istorie a culturii și istorie a minorităților); Dialectologie săsească; Istoria literaturii române și Etnologie. Tot în cadrul institutului funcționează Comisia de Istorie a Orașelor din România, iar susținerea cercetării se realizează prin intermediul celor trei asociații care funcționează pe lângă institut: *Civitas Nostra*, *Cercetarea sibiană* și *Cercul de Studii Transilvane*.

Pentru anul 2015, cercetătorii ICSU Sibiu au în vedere următoarele programe și proiecte de cercetare:

1. *Cercetări fundamentale privind istoria orașelor din România*. Coordonator: Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu / Comisia de Istorie a Orașelor din România / dr. Paul Niedermaier.

a. *Atlas istoric al orașelor din România. Târgu Secuiesc* (faza 3), coordonator dr. Dan Dumitru Iacob.

b. *Bibliografia istorică a orașelor din Romania*, vol. II (2007–2012), (faza 3), coordonatori dr. Vasile Cibanu, dr. Anda-Lucia Spânu.

c. *Urbanismul medieval în Transilvania* (faza 3), coordonator dr. Paul Niedermaier.

d. *Arheologia urbană în Transilvania. De la o analiză istoriografică la crearea unei baze de date. Studiu de caz Sibiu* (faza 3), coordonator dr. Maria Emilia Țiplic.

e. *Protocolul de judecată în Brașov*. [Das Kronstädter Gerichtliche Rathsprotokoll (1558-1580)], coordonator dr. Julia Derzsi.

2. *Mărturii arheologice de locuire și conviețuire în Transilvania de Sud, secolele VIII-XIII - Tipuri de locuințe în așezările din sudul Transilvaniei, secolele XII-XIII*, coordonator dr. Karl Zeno Pinter.

3. Studii privitoare la limba și viața culturală a germanilor din România.

a. *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania. Litera S-Sche-* (faza 2), coordonator dr. Sigrid Haldenwang.

b. *Asociația „Sebastian Hann” (1904–1948), (aproape) o jumătate de veac în slujba artei transilvănene* (faza 2), coordonator dr. Gudrun-Liane Ittu.

4. *Patrimoniul tradițional imaterial la începutul mileniului III: arhive naționale de folclor. Arhiva de folclor a Asociației Folcloriștilor și Etnografilor din județul Sibiu*, coordonatori dr. Ilie Moise, dr. Gabriela Panțel Cenușer și dr. Andreea Buzaș.

Periodicele Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

În cadrul Institutului de Cercetări Socio-Umane din Sibiu, se redactează patru reviste de cercetare științifică, având o apariție anuală. Aceste publicații sunt profilate pe diverse domenii, sunt evaluate CNCS și sunt indexate în diverse baze de date internaționale. Acestea sunt:

Anuarul Institutului de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Anul apariției: 1994.

Redactor șef, Gabriela Panțel

Secretar de redacție, Anda-Lucia Spânu.

Forschungen zur Volks- und Landeskunde

Anul apariției: 1957.

Redactor șef, Zeno-Karl Pinter

Secretar de redacție, Sigrid Pinter.

Studii și Comunicări de Etnologie

Anul apariției: 1978.

Redactor șef, Ilie Moise.

Secretar de redacție, Andreea Buzaș.

Historia Urbana

Anul apariției: 1993.

Redactor șef, Vasile Ciobanu.

Secretar de redacție, Dan Dumitru Iacob.

Apariții editoriale

Semnalăm apariția volumului *Secvențe hunedorene*, semnat de colegul nostru Ilie Moise, editat de Centrul Județean pentru Conservarea și Protejarea Culturii Tradiționale Hunedoara, editura Altip, Alba Iulia, 2015. Cartea vorbește despre legăturile autorului cu această zonă etno-culturală și evocă persoane, personalități și momente care i-au marcat activitatea profesională.

Activitatea cercetătorilor

Dr. Andreea Buzaș a participat la *Festivalul Internațional Lucian Blaga* (ediția a XXXV-a), desfășurat la Sebeș-Lancrăm-Alba Iulia, în perioada 8-9 mai 2015, cu lucrarea *Lucian Blaga și ornamentica românească*. A fost prezentă la *Zilele academice clujene*, conferință internațională desfășurată la Cluj-Napoca în perioada 15 - 16 mai a.c., cu lucrarea *Arhiva „Asociației Folcloriștilor și Etnografilor din Județul Sibiu”: manuscrise din secolul al XIX-lea* și la *Simpozionul internațional de etnologie* de la Arad, cu tematica „Hărți etnografice, migrații, schimbări de peisaj cultural”, în perioada 18-19 iunie, unde a prezentat comunicarea: *De la satul muzeu la muzeul satului sau de la Rășinariii lui Victor Păcală la Festivalul țuicii și al brânzei*.

Dr. Vasile Ciobanu a publicat: „Presa săsească în anii Primului Război Mondial”, în Cătălin Negoită, Zanfir Ilie (coordonatori), *Presa Primului Război Mondial* (Seria Comunicare Media), București, Editura Tritonic, Editura Axis Libri, 2015, p. 37-63. A participat la următoarele sesiuni ce comunicări științifice: *Die Siebenbürgisch-Sächsische wirtschaftliche Elite in der Zwischenkriegszeit*, la simpozionul internațional *Elitenforschung in der Geschichte des 19. und 20.*

Jahrhunderts. Erfahrungen und methodologischen Inspirationen, organizat de Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Istorie și Filosofie, Institutul de Istorie, în 17 aprilie 2015; *Din istoria presei culturale a germanilor din România. Revista „Ostland”, seria a II-a, Sibiu, 1926-1931*, la Congresul Național de Istorie a Presei, ediția a VIII-a, cu tema *Presa culturală*. Eveniment dedicat împlinirii a 150 de ani de la apariția revistei culturale „Familia” din Oradea, organizat la Oradea, în 24-25 aprilie 2015, de Asociația Română de Istorie a Presei, Universitatea din Oradea, Muzeul Țării Crișurilor Oradea, Direcția Județeană pentru Cultură Bihor Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, în 21 mai 2015, în cadrul Zilelor Academice Clujene. Ediție aniversară. Filiala Academiei Române Cluj-Napoca la 65 de ani. 95 de ani de cercetări fundamentale. *Amintirile germanilor din România deportați în URSS 1945-1949*, la a IX-a Conferință Internațională *Științe politice, relații internaționale și studii de securitate*. The IXth International Conference *Political Science, International Relations and Security Studies*, organizată de Departamentul de Realții Internaționale, Științe Politice și Studii de Securitate, Centrul de Cercetare în Științe Politice, Relații Internaționale și Studii Europene, Facultatea de Științe Socio-Umane a Universității „Lucian Blaga” din Sibiu, în 22-24 mai 2015. *Viața cotidiană la Sibiu în anii celui de-al Doilea Război Mondial*, la Simpozionul național "Viața cotidiană în Sibiul secolelor XIX-XX", ediția a II-a, organizat la Sibiu, în 11-12 iunie, de Asociația "Colegiul Brukenthal" Sibiu și Universitatea "Lucian Blaga" din Sibiu .

Dr. Julia Derzsi a prezentat comunicarea: *Bugetul local al orașului Sibiu în a doua jumătate a secolului al XVI-lea. Veniturile și cheltuielile administrației locale, sursele de finanțare a deficitului bugetar*, prezentată la conferința „Mărfuri, bani și lefuri. Istoria prețurilor și determinanții valorilor de schimb în Țările Române, secolele XV-XIX”, organizată de Universitatea din București – Facultatea de Istorie, 7-8 mai 2015, București.

Proiecte și granturi: *Economia și politica financiară urbană în România și Ungaria în secolele XVI-XVII. Abordare comparativă*. Proiect bilateral de colaborare în cadrul acordului încheiat între Academia Română și Academia Ungară de Științe.

Dr. Sigrid Haldenwang a prezentat comunicarea științifică *Zu einigen Hybridbildungen im Siebenbürgisch-Sächsischen, die sich auf Speisen und Gebäckarten beziehen* (Construcții lexicale hibride care se referă la mâncăruri și la diferite feluri de prăjituri) la al X-lea congres internațional al germaniștilor din România. Brașov, 31 mai, 2015.

A definitivat și tipărit *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania*, volumul 10 (S-Schenkwein, 317 + LXXXVIII pagini și harta celor 243 localități); autori: Malwine Dengel, Sigrid Haldenwang/ Editura Academiei Române, București și Editura Böhlau: Köln, Weimar, Viena 2014. ISBN 978-973-27-2502-3; ISBN 978-3-412-2241-3.

Dr. Dan Dumitru Iacob a susținut comunicările: *Vânzarea unei averi boierești la mezat la mijlocul secolului al XIX - lea. Implicații economice și sociale*, comunicare prezentată la conferința națională „Mărfuri, bani și lefuri. Istoria prețurilor și determinanții valorilor de schimb în Țările Române, secolele XV–XIX”, organizată de Universitatea din București, Facultatea de Istorie, și Academia Română-Filiala Iași, Institutul de Arheologie Iași, București, 7-8 mai 2015 și *Biblioteca vistiernicesei Smaranda Balș reflectată în inventarul de avere din 1848*, comunicare prezentată la sesiunea anuală a Departamentului de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă, de la Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, cu tema „Clio”, ediția a IX-a, Sibiu, 29 mai 2015.

Dr. Ilie Moise a publicat volumul *Secvențe hunedorene*, Editura *Altip*, Alba Iulia, 2015. Este autorul articolelor: *Centenar Gh. Pavelescu*, „Tribuna”, 31 martie 2015; *Întâlniri esențiale*, în volumul *Antropologia și munca*, editat de Centrul de Cercetări Antropologice „Francisc Rainer” – București – Sibiu, 2015.

A participat la următoarele sesiuni de comunicări științifice: Simpozionul Internațional de Etnografie cu tema *Hărți etnografice, migrații, schimbări de peisaj cultural*, susținând

comunicarea: *Mărginimea Sibiului la început de mileniu: modificări de peisaj cultural*, Arad: 18-19 Iunie 2015; Simpozionul Național de Folclor *Pe fir de baladă*, cu lucrarea: *Cluburile copiilor și învățământul etnologic românesc*, Târgu-Jiu, 23 mai 2015; Festivalul Internațional „Lucian Blaga”, cu o comunicare intitulată *Întâlniri esențiale: Gh. Pavelescu și Lucian Blaga*, Sebeș-Lancrăm, 7-9 mai 2015; La *Zilele academice clujene* a prezentat comunicarea: *Gh. Pavelescu – stipendiat al Arhivei de Folclor a Academiei Române*, Cluj-Napoca: 15-16 mai, a.c.

Dr. Paul Niedermaier a terminat manuscrisul cărții *Geneza orașelor medievale în Transilvania*, (599 pag. text, 596 ilustrații); a pregătit textul volumului *Habitatul medieval în Transilvania*, pentru a fi tradus în limbile germană și maghiară (346 pag.). De asemenea, a participat la ședința membrilor institutului de cercetare “Institut für deutsche Kultur und Geschichte Südosteuropas”, München, 28 martie 2015; Tot aici, menționăm și colaborarea cu Muzeul Național Brukenthal Sibiu (în calitate de membru al Consiliului de administrație) și Muzeul Astra, Sibiu (în calitate de membru în Consiliul științific).

Dr. Anda-Lucia Spânu a publicat articolul *Orașele din Țara Românească în imagini istorice (1688-1714) [Towns from Wallachia in Historical Images (1688-1714)]*, în volumul Carmen Oprescu și Claudiu Neagoe (editori), *Spațiul românesc în epoca lui Constantin Brâncoveanu [Romanian space during the time of Constantin Brâncoveanu]*, București: Ars Docendi, 2014, p. 29-41. A prezentat comunicarea *Resurse documentare pentru secolul al XVIII-lea: imaginile istorice ale orașelor actualei României*, la Sesiunea Științifică a Muzeului Civilizației Dacice și Romane Deva, desfășurată între 11-12 iunie 2015.

Dr. Maria Crîngaci Țiplic a prezentat comunicarea *Averea mobilă și imobilă a unei biserici parohiale medievale din provincia Sibiului. Studiu de caz: biserica din Cisnădioara*, la sesiunea anuală de comunicări științifice organizată de Departamentul de Istorie, Patrimoniu și Teologie Protestantă din cadrul Facultății de Științe Socio-Umane, Universitatea „Lucian Blaga” Sibiu, 29 mai 2015. ICSU Sibiu este coorganizator, alături de Universitatea „Lucian Blaga”, al sesiunii internaționale „ARHIN 2015: Medieval Changing Landscape – Settlements, Monasteries and Fortifications”. În cadrul acestei sesiuni, colega noastră a participat cu două comunicări: *Reconstruction after Destruction. The Effect of the Mongol Invasion on Ecclesiastical Architecture in Transylvania* și *Using database to analyze the Arpadian coins discovered in the churchyard cemeteries from Transylvania*, (ultima în colaborare). Sesiunea a avut loc la Sibiu, în perioada 26-28 iunie 2015. Evenimentul este organizat în cadrul proiectului CNCS PN-II-ID-PCE-2011-3-0744: *South Transylvanian Medieval Monuments: Past, Present, Future. Between Archaeology, History and 3D Modelling.* finanțat prin Planul Național de Cercetare, Dezvoltare și Inovare 2007-2013, Programul *Idei*, UEFISCDI, nr. 193/5.10.2011.

Imaginea Institutului în 17 bannere

Pe holurile ICSU sunt expuse 17 bannere, realizate de dr. Paul Niedermaier, pentru a scoate mai mult în evidență activitatea institutului de-a lungul timpului. Acestea ilustrează, printr-o grafică atractivă, profilul general al institutului, momente esențiale din activitatea cercetătorilor și domeniile de cercetare. Sunt menționate secțiunile, temele majore de cercetare, volumele editate, periodicele institutului. Sunt prezentate, în imagini sugestive, Atlasele orașelor, lucrările din domeniul istoriei, arheologiei, literaturii și etnologiei, *Dicționarul graiurilor săsești din Transilvania*, precum și distincțiile obținute de cercetători.